

KALAPUTXI

MUTRIKUKO HERRI ALDIZKARIXA 2002ko iraila - 10 zkia.

**EUSKAL
ARRAZAKO
ARTZAI
TXAKURRAK**

**KALBAIXOKO
KOFRADIA**

**BESTELAKO
BIDAIK**

KALBAIXOTIK GOITXIBEHERA

OPEL

Txirritxa Autoak

**HIL HONETAKO
ESKAINZA**

*Gure bezeroei bezalaxe,
herritar guztioi
Kalbaixo jai zoriontsuak
opa dizkizuegu*

Helbideak: Gardotza Pol. Ind., z/g
Mijoa Pol. Ind., z/g

48710 BERRIATUA
20830 MUTRIKU

Tel. 94 683 26 00
Tel. 943 60 41 28

AUTOS MUTRIKU, S.L.

**BIGARREN
ESKUKO
KOTXE
AUKERARIK
ONENAK**

RAC

Allianz

G3 BERRIA

Kotxe, etxebizitza, lokal...
ASEGURORIK MERKEENA

AUTOS MUTRIKU, S.L.
Mijoa Industrialdea, z/g
Tel.: 943 60 31 00 - Fax: 943 60 44 17
20830 Mutriku (Gipuzkoa)

Kalaputxi hilabetekarixa

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
Erdiko kale, 4 behe
20830 MUTRIKU

Telefona: 943 60 34 68

e-maila: kalaputxi@topagunea.com

Laguntzailea: Mutrikuko udala

Tirada: 1.900 ale

Lege Gordailua: SS-787/01

Inprimategia: GERTU. Oñati.

Banaketa: Mutrikuko Institutuko azken mai-
lako ikasleak

Mutrikuko udalak
diruz lagundutako aldizkaria

Kalaputxi ez du bere gain hartzen
aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien
erantzunkizunik.

Eskerrak ematen dizkizue aldizkari
hau kaleratzea posible egin duzuen
guztioi

a u r k i b i d e a

Aurkibidia	3 ■
Informaziua	4 ■
Zeuk esan	5 ■
Puri-purixan	6 ■
Kale inkesta	9 ■
Bi hitzetan	10 ■
Karenka	12 ■
Auzoz auzo	14 ■
Lan giruan	17 ■
Komikia	17 ■
Kultura	18 ■
Jai giruan	19 ■
Bidaia	20 ■
Irakaskuntza	22 ■
Jolasen txokua	23 ■
Olgatzen	24 ■
Zorion agurrak	24 ■
Argazki zaharrak	25 ■
Agenda	26 ■

*Mutrikutik kanpo bizi den familiako horri, lagun horri, nahi duzun
horri kalaputxi hilero-hilero ailegatzea nahi baduzu, hemen duzu
aukera. Bidalketa gastuen truke, sorpresa ederra emango diozu!
Zuk eskatu eta geu arduratuko gara bidalketaz.*

BIDALKETA ESKATZEN DUENA

Izen-abizenak:
Helbidea:
Posta kodea: Herria:
Telefona:

KALAPUTXI JASOKO DUENA

Izen-abizenak:
Helbidea:
Posta kodea: Herria:
Herrialdea:

TARIFAK(4 hilabeterako): Estatura: 4.50 euro Europara: 11.60 euro Beste herrialdeetara: 19 euro
Dagokion diru-kopurua beheko kontu korrentean sartu zeure izenean eta txartel honekin batera utzi gure buzoian.
KUTXA k/k zenb.: 2101 0056 01 0123564866

INTERESEKO TELEFONOAK

OSASUNA

Anbulategia (Osakidetza)	943 60 43 00
DYA Mutriku	943 60 33 17
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Odol emaleen taldea	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika	943 19 50 26
Lon Apraiz botika	943 60 32 50

ADMINISTRATIO BULEGOAK

Udaletxea	943 60 32 44
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Bake epaitegia	943 19 50 81

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 36 27
Udal euskaltegia	943 60 30 94
Aek	943 19 23 47

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua	943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza	943 60 38 71

ZEBITZUAK

Taxi geltokia	943 60 35 11
Pesa	900 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05
Hondarribiako aireportua	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia	943 60 41 82
Kiroldegia	943 60 31 75

Autobusak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 18:30
	Jai egunak	10:00 / 19:30
Donostiatik	Astegunak	11:30 / 14:30 / 17:30 / 20:30
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:20 / 8:20 / 14:20 / 17:20
	Jai egunak	8:20 / 14:20 / 19:20
Bilbotik	Astegunak	9:00 (1) / 10:30 (2) / 12:30 / 17:30 / 19:30
		1) astelehenetik barixakura 2) zapatuetan
	Jai egunak	10:30 / 19:30 / 22:00

MUTRIKU – MENDARO – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	8:05 / 9:45 / 11:45 / 13:25
Mendarotik	Astegunak	9:20 / 11:20 / 13:00

Trenak

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik	6:44-7:44-...-21:44
Donostiatik	5:47-6:47-...-20:47
Jai egunetan	8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik	6:43 -7:43 -...-20:43
Bilbotik	6:00 -7:00 -...-20:00
Jai egunetan	8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik	6:43 / 7:43 / ... / 21:43	Jai egunetan, 8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 / 7:13 / ... / 21:13	Jai egunetan, 8:13etan hasiko da

Zaintzako Botikak (Mutriku – Deba)

IRAILA

2tik 8ra	Natividad Portillo (zapatu goizean, Javier Otxagabia)
9tik 15era	Javier Otxagabia
16tik 22ra	Ignacio Barrera (zapatu goizean, Javier Otxagabia)
23tik 29ra	Javier Otxagabia
30ean	Portillo

IRAILA

1etik 6ra	Portillo (zapatu goizean, Lon Apraiz)
7tik 13ra	Lon Apraiz
14tik 20ra	Barrera (zapatu goizean, Javier Otxagabia)
21etik 27ra	Javier Otxagabia
28tik 31ra	Portillo

IBARPLAS
Zure neurrirako leihoak,
kalitatez jarritako eta bukatutakoak!

Pol. Ind. Itziar-Tel.: 943 199 226 - Fax: 943 199 196
Web orriaidea: www.ibarplas.euskalnet.net
E-maila: ibarplas@ibarplas.euskalnet.net
20829 ITZIAR (Gipuzkoa)

Soluziorik errezena

Azken aldian badabil nahiko iskanbila gure Mutriku honetan, portu berria gora eta behera. Denok dugu gogoko gure herriko kaia, horren harro gauden piztina... baina dirudienez zenbait agintarik eta zoritxarrez herritar askok ez dute guk beste ez maite eta ez miresten eta prest daude guztia porlan, zemento eta ez dakit zer gehaigorekin estaltzeko, guztia suntsitu eta "duda gabe" gure herria aberastuko duen portu berria eraikitzeko. Eta ez diogu arrantza portua, ez; egunen batean portu berrian arraina deskargatu beharrean Deba bailarako industria guztien txatarrak gure Mutriku maitean kargatzen dituztela ikusten dutenean, batek baino gehiagok helduko baitio buruari. Baina lasai, damutzeko beti baitago denbora.

Hala ere, bada soluzio errezago bat: zergatik ez ditugu, portu berriarekin kostalde eder hau izorratu beharrean, petrolio perforazioak egiten, adibidez Kalbario magalean edo Galdonan? Honezkero bat baino gehiago lehertu da barrez burutapen hau erotzat jota, ze, denok dakigu Mutriku ez dugula petrolorik. Baina ba al dago ba portu berrirako ezinbestekoa den arrainik? Eta, ba al dago armadorerik itsasontziak ekartzeko? Eta garrantzitsuena: ba al dago arrantza izan nahi duen gazterik? Gaurko gazteok nahiago dugu, lanik kaskarrenetan bada ere, zortzi orduak bukatu ondoren etxeko goxotasunera itzuli, familiaren ondora, itsasoko bizitza eraman baino.

Aurrez esan dugu damutzeko beti dagoela denbora, baina nahiago dugu damutu baino hain maitea dugunagatik borrokatu, karenka dotozkigun guztien kontra, politiko, herritar nahiz edozein direlarik. Gazteok erabaki dezagula gure Mutriku etorkizunean zein eratako herria izango den.

Mutrikuko Gazteak Martxan

Orri hau beti egongo da zabalik zeozer esateko daukazuen mutrikuar guztiontzat. Artikuluak izenpetuta ekarri beharko dira, nahiz izanez gero, gaitzizena erabil daiteke aldizkariari nor den adierazita.

Utzi esateko duzuna Erdiko kale, 4 - beheko buzoian edo kalaputxi@topagunea.com helbidean.

Egaña frontoia

Egaña-ko frontoia denek ezagutzen dute izen horrekin zein den, bai festetako programan bai periodikuan agertzen da-ta umeentzako jolasak edo soka-tira txapelketa eta abar bertan direla.

Baina bertan ikusten dena, zer da? Bi paet handi oraindikan enkofratuaren markaz beteta eta haxe da nire galdera: Noiz ikusiko degu EGAÑA FRONTOIA benetan frontoi?

Besterik gabe agurtzen da pelotazale bat.

Ander Elezgarai

Batasunaren ilegalizazioa

Batasunaren ilegalizazioaren aurreran kokatzen gara.

Gure herrian, mota honetako errepresio ekintzak ez dira berriak (gerra zikina, torturak, atxilotetak, gartzelaratzak...) eta orain, ofentsiba judiziala, hau da, errepresioa legalki mozorrotua.

Euskal Herriak betidanik izan dituen askatasunean eta bakean bizitzeko gogari, historikoki estatu espagnolak eta frantzesak beti erantzun diote errepresio politikoarekin, Euskal Herriak libreki hautatzeko duen nahia zapuztu nahian, inposatua izan zen marko juridiko-politiko agortu denean, autodeterminazioarako gehiengo sozial bat dagoenean.

Honen aurrean batzuk (PSOE, PP) ezker abertzalearen kontra, eta besteak (PNV, EA, IU) ez dira ausartzen ofentsiba honen dakarren errepresioaren kontrako benetako apustu bat egitera, nahiago baitute partidu estatalistekin hitzegin, gatazka hau areagotuz.

Bitartean hainbat erakunde legez kanpo daude, bere militanteak kartzelartuak, 200.000 lagun adierazgarri politikorik gabe utziz.

Horregatik dei bat luzatzen diegu Mutrikuko herritarrei eta Euskal Herri osoari ofentsiba faxistaren aurrean posturak hartu ditzan.

Non gelditzen dira Oinarrizko Giza Eskubideen aldarrikapena?

Demokrazia Euskal Herriarentzat!

Eskubide guztiak Euskal herritar denontzat Euskal Herri osoan!

MUTRIKUKO BATASUNA

Galbaixot

**Aurtengoan
hogeitabatgarren
aldiz jeitsiko dira
goitxibeheran
mutrikuar asko eta
asko Galbaixotik
herrira. Baina
Galbaixo egunean
goitxibeheran
jeisteko ohitura
nondik datorren
akaso gazteenek ez
dute ezagutuko eta
hain gazte ez
direnek ere
beharbada erdi
ahaztuta izango
dute. Hori dela eta,
orain dela hogeï
urte, 1982an,
lehenengo aldiz
jeitsi ziren bi
lagunengana joan
gara, Ritxi eta
Txaparrorengana,
orduko kontuak
gogoratzeko.**

atik goitxibehera

"Dena apustu batekin hasi zen. Galbaixo egunaren bezperan moilako umeek Zumalabenerako aldapa goitxibeheran jeisten zihardutela ikusita, elkar berotzen hasi ginen eta baietz, jeitsiko ginela eta atzetik heltzen zirenek afaria ordainduko zietela irabazleei". Pentsatu eta egin.

Hurrengo egunean moilako ume haien goitxibehera txikiak hartu eta Zumalaberen tailerrean —orain jatetxea dagoen tokian— konponketa txiki batzuk eginda kotxean sartu eta Galbaixora igo ziren. Lagunartean txorizoa jan eta txakolina edanda, mezak, harrijasotzaileak, bertsolariak eta trikitixa amaitutakoan han abiatu ziren bidegurutzera. Goitxibehera batean Lorenzo Txaparro eta Gotzon Arrasate eta bestean Jose Luis Zumalabe eta Ritxi. *"Asuntua irabaztea baino elkarren artean gustora jeistea zen"* gogoratu digu Txaparro. Behera iritsi zirenean, galtzaileek afaria zor, eta ordutik jarraitzen du kuadrilan ohitura horrek, lagunetan azken heltzen direnek goiko plazako tragoak ordaintzen dituztela.

Lehenengo urte hartako anekdota politena gogoratu dute *"Imanol Andonegi zihoan motorrean aurretik bidea libratzeko eta, atzera begira atzera begira, errebuelta batean han joan zen sasi tartera!"*

Hurrengo urtean beste koadriletako jendea animatu zuten parte hartzera eta helburua horixe zen: koadrilakoek goitxibehera batzuk prestatzea eta beraien artean lehia egitea, erdi katxondeoan, giro politean herrira jeisteko. Hala ere, koadrila bakoitzak bere moduan ulertzen du jeitsiera eta denetako goitxibeherak ikusten hasi ziren: lagun bakarrarentzakoak, birentzakoak, koadrila osoarentzakoak... egurrezkoak nagusi izanda ere, burdinezkoak ere ikusten ziren eta horien artean Gotzon Arrasatek 83 urtean fontaneixako tuboz egindako hura oraindik ere jeisten da. Potronorrek 84 urtean ateratako bi pisuko goitxibehera hura harrigarria izan zen sasoi hartan eta aintzindariak izan ziren, gero imitazio batzuk ere ikusten hasi ziren eta.

Jose Luis Zumalabe gogoan

Aurten ere Galbaixotik goitxibeheran jeitsiko gara mutrikuarrok askorentzat hain egun handia den irailaren 14an, baina han goian batuko diren goitxibehera guztien artean bat faltako da, hogei aldiz jeitsitakoa, dagoeneko Jose Luis Zumalabe ez dagoelako gure artean. Bera izan zen, lagunekin batera, tradizio bilakatu den jeitsiera hau martxan jarri zuena, lagunartean ondo pasatzea beste helbururik gabe.

Aurtengoan, goitxibeheretan jeisten garen asko eta asko ondo gogoratuko gara berataz, berak eta urtero goitxibera-lagun izan zuen Ritxik ikutu berezia ematen baitzioten egun handi honi.

Gotxibehera bat faltako da Galbaixoko bidegurutzetik abiatzeko, baina seguru gaude goitxibehera guztietan egongo dela txoko txiki bezain handi bat gordeta egun handi honetako ikuskizun eder hau gaur arte heltzea posible izatea lortu zuen Zumalaberentzat.

Aurtengotik aurrera, Galbaixoko jeitsiera beti arriskutsuan ikusle bat izango dugu dagoen tokitik begira goitik eta beherainoko jeitsieran denoi laguntzen.

"Lehenengo urteetako "teknologiak" eta gaur egungoak ez dute zerikusirik. Lehen frenoak ikustea asko zen; gaur egun, aldiz, goitxibehera guztiek dauzkate eta batzuek kategoriakoak" adierazi digute gure solaskideek lehenengo eguneko ilusioa begietan dutela. Baina freno eta guzti, asko izan dira herrirako bidean gertatutako istripuak. "1991 urtea izan zen txarrena istripuei begira, asko izan ziren eta jendeak jasotako kolpeak, urratuak, erredurak... Kolpe gogorrenetako bat geuk hartu genuen –diosku Ritxik– eta haren ondorioz Jose Luis Zumalabek izugarrizko kolpea hartu zuen bide bazterreko hesiaren kontra. Anbulantzian sartu eta Donostiara eraman zuten, ospitalera, eta han 20 egun eman zituen ohean etzanda mugitu ezinik".

Amaitu aurretik Ritxik eta Txaparrok goitxibehera jeitsieraren bapatekotasuna aldarrikatu nahi dute *"lehenengo urteetan bat ere kontrolik gabe jeistetik kontrol estuegira pasatu da. Aseguruaren inguruan problemak izan edo goiko paradako katea ez irekitzetik jeitsieraren hasiera aguazilek zaintzera pasatu da. Dena naturalagoa izan beharko litzateke, txikiak aurretik eta handiak atzetik, bakoitzak nahi duenean irtenda, hori bai, errespetuz eta bake-bakean lagunartean jeisteaz gozatzeko".*

Izan dadila aurtengoan ere jeitsiera lasaia, lagunartean ederki pasatzeko modukoa eta bide ertzerantz biltzen diren ikusle guztiek goza dezatela Galbaixotik goitik behera datozen goitxibehera guztiekin.

aparra
JANTZIAK - PITXIAK

Erdiko-kale, 29
Tfn.: 943 60 45 94

20830 MUTRIKU
(Gipuzkoa)

INSTITUTO
OPTICO
MUTRIKU

Erdiko kale 21 - Telf.: (943) 60 31 54
20830 MUTRIKU (Gipuzkoa)

Galbaixuak ala malenak?

Joseba Azpiazu,
31 urte

Neri bixak gustatzen zat, baina Malenak gehixo. Gauza gehixo eoten dialako, kultura asko eta musika gehixo.

Maider Aierbe,
5 urte

Malenak, tiobibuak eta auto-txokiak dozelako.

Iker Lezertua,
23 urte

Galbaixuak, aktibidade diferentia dakalako. Gehixo gustatzen zat goitxibeheran bajatzia. Herrikoio dia, askio sentitzen zea. Malenetan agobiauta eoten zea.

Unai Azkarate,
11 urte

Malenak, egun gehixo dialako, barrakak, kabezuluak, haur parkia eta koltxonetak eoten dialako.

Ainhize Arrizabalaga,
30 urte

Nahixo Galbaixuak, herrikoio dialako eta giro politxo eoten dalako. Kanpoko jende gitxio eta toki gehixo ere bai kalia eta tabernatan ibiltzeko.

Iñaki Mendizabal
"Goxerri", 67 urte

Nik nahixo det Galbaixuak, herrikoio dialako. Danok dakigu giro politxa eoten dana: goitxibehera diala, txakoliñakin jendia... San Piñastei eguna ere herrikoia eta ona da. Horretxekin konformatzen gea gu.

Pilar Basterretxea,
81 urte

Galbaixuak gehixo gustatzen zat, danok herrikuak eoten gealako. Malenetan beti jende diferentia eta giro eskaso eoten da. Galbaixuetan geuria balitz bazelaixe sentitzen gea.

Jesús Mª Alonso,
44 urte

Galbaixuak, herriko jaixak dialako. Mobimiento gehixo, baiña herriko jendia eoten da eta hobeto pasatzen dalako. Neretzat onenak Galbaixo eguna, goitxibehera bajadia eta San Piñastei eguna dia.

AGUR OLABARRO ETA MAITERI ■

J1991 urtean udalak herriko zaharrentzako egoitza pres-tatu eta martxan jarri zuen. Harrez gero, *Gaztetxia* izenez ezagutu dugu lokal hori eta hara bildu izan dira hamaika urte hauetan zehar gure zaharrak baina gazteak ere bai. Pintxo eta edari goxoak beti umore onez ateratzen hor jardun dute Olabarrok eta Maitek, erretiroa eta atse-dena hartzeko garaia heldu zaienera arte.

Jose Antonio eta Maiteri agur esan nahi dietenek urriaren 13ra arte aurkitu ahal izango dituzte tabernan zerbitzen. Orduetik aurrera, beste norbaitek eramango du Anaiarte Biltokiaren ardura.

Beharbada, urritik aurrera gustorago joango dira Olabar-ro eta andrea zaharren *Gaz-tetxera*... barraren beste alde-ra.

Euskal Herriko Udal eta Udal Hautetsien Biltzarrak –UDALBILTZA– Batzar Oro-korreetan Euskal Herriko Naziotasun Aitormena bide-ratzeko konpromisoa hartu zuen. Konpromiso horri lotuta, Mutrikuko Udalak horretarako aukera eman nahi die herritar guztiei.

Beraz, EHNA eskuratu nahi duenak presta dezala beharrezko den dokumentazioa: karnet neurriko 3 argazki, padroi agiria eta 12 euroko ordainketa agiria Euskadiko k u t x a k o 30350235282350014890 kontuan. Adin txikikoek, gainera, famili liburuaren fotokopia aurkeztu beharko dute.

Irailaren 7an, ekitaldi bere-zia izan zen EHNA trami-tzen hasteko eta ordutik udaletxean nahi duzuenean bidera dezakezu zeuk ere EHNA.

HEMEN DA EUSKAL HERRIKO NAZIOTASUN AITORMENA ■

GURE HERRIKO ARTISTEN ERAKUSKETA ■

Abuztuan zehar Zabel kultur etxe-ko erakusketa aretoan gure herri-ko hainbat lagunek egindako lanak izan ziren ikusgai. Lan batzuk artista handienak ziren eta besteak herritar soilenak. Guztiak ere lan ederrak eta ordu asko eta asko eskatutakoak.

Batek baino gehiagok sorpresa galanta hartuko zuen herrian hain-beste artista dagoela ikusita, izan ere 80 lagunen 200 lanetik gora erakusti ziren, egurrean, harrian, burdinean, pinturan, keramikan, oihalean eta beste materialetan egindakoak

Sormena behintzat badago herrian!

EBANIZTERIA
OKILA
AROSZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Fax: 943 60 31 03

kutxa
zuri esker

SAMIKOILAKO FAROLAK ■

Aurreko alean Mutriku zeharkatzen ibilbidean zenbait burugabek egindako kalteak aipatu genituen eta oraingoan ere, tamalez, beste kontu bat ekarri digute zenbait herritarrek.

Izan ere, Samikoilatik Santabatara doan bideko farolak behin eta berriz kaltetzen baitituzte zenbaitzuek.

Kalte handiena ez da pintadena, farolak balio gabe uztearena baizik. Fusi-

bleak eta kableak kenduta, ibilbidea argirik gabe uzten dute, han zehar ibiltzen direnei kalteak sortuz. Behin eta berriz konpondu arren, astebetarik ere ez dute onik irauten farolek, behar bezala.

Orain, egunak moztzen hasi direla, ea konturatzen diren argia oso garrantzitsua dela paraje horretan zehar ibiltzen direnentzat eta errespetoa erakusten duten.

Ezagun denez, abuztuan munduko pilota txapelketa jokatu zen Iruñean baina euskal selekzioak ezin izan zuen parte hartu, txapelketa hori estatuen artekoa zelako aitzakiarekin. Pilota gurea eta guk ezin parte hartu, bai xelebrea!

Txapelketa horren parean, Euskal Selekzioen Aldeko Iritzi Taldeak Euskal Herriko frontoi batzuetan jaialdi bikainak antolatu zituen euskal selekzioak bereak ezagutarazteko eta horietako bat gure herrian jokatu zen.

Jaialdi horretan frontoi luzeko modalitateak jokatu ziren eta esan behar jendearen erantzuna bikaina izan zela, frontoia bete-beteta.

Ea hurrengo batean euskal selekzio ofiziala gure frontoian ikusteko aukera dugun, frontoian edo futbol-zelaian edo bizikleta gainean edo beste edonon.

TROPHEÉ TEINK MUTRIKUN IZAN ZEN

1992 urtean Iparraldeko bi gaztek Donibane Lohitzunetik abiatu eta euskal kosta osoa zeharkatu zuten Bilboraino. Hortxe jarri zen Tropheé Teink estropadaren hasia. Harrezkero, Lapurdiko Ur Ikara elkarrekin antolatuta, urtero jokatu da estropada eta aurtengoan X. edizioa izan da.

Hasiera-hasieratik Mutriku sartu izan dira eguneko lanak egin ondoren atseden hartzera eta abuztuan ere hemen izan genituen, Elantxobetik etorrira, 18 potin

eta ia 100 lagun, arraunlari, antolatzaile eta laguntzaileak batuta.

Arratsaldean portura heldu, gauean frontoian afaldu eta lo egin eta hurrengo egunean, Arkugain soziedadean ederki armozatu ondoren, han abiatu ziren Getaria aldera.

Datorren urtean ere ziu-rrenik hementxe izango ditugu batelak Teink trofeoaren XI. edizioan. Ikusiko al dugu inoiz mutrikuarrik estropada horretan? Polita litzateke.

ERDIKO
Merzeria

Kinkilak, azpiko arropak, hariak, artilea...

Erdiko kale 12 - Tel. 630 222 781

Erdiko kale 5 > 1960-tik < Tel. 943 60 38 97

"Pintxo, pintxo"

Goiz euritsuan abiatu gara Ibiri baserrira Jabierrekin solasean aritzeko asmotan. Bertara iritsi eta txakurrek eman diote gure berri. Ohi bezala irrifarretsu hartu gaitu Jabierrek. Kaletarrok ezer gutxi dakigula kontu hauetaz eta barrenak askatzeko esan diogunean zera esan digu... **Euskal arrazako artzai txakurra gorrixa da, hala izan da beti. Badira urte batzuk txakur pintxuarekin ari direla txapelketatan artzain batzuk. Txakur hori Frantziatik ekarritakoa da. Nik ez daukat ezer txakur pintxuaren kontra, baina uste dut hemengo arraza indartu behar dugula, hemengoari eutsi behar diogula. Eusko Jaurilaritzak ere hori esan zigun, laguntzak emateko prest zegoela baina... hemen bakoitza bere aldetik dabil, batzuk txakur gorrixekin ari gara eta besteak berriz pintxuarekin.**

Kontua aspalditik datorren galdetu diogunean zera esan digu... **Duela sei bat urte edo... ordurarteko txakur pintxuak mantentzeko esan zen, baina handik aurrera gorrixa izango zela txapelketatan erabiliko zen txakurra, baina hitzak haizeak eraman ditu.**

Txapelketa kontuetaz zerbait jakin nahian edo... lehengo egunean Aian egin zen lehiaketaz galdetu diogunean haserre erantzun digu... **Han egindakoa, nahiz eta Gipuzkoako Txapelketa bezala aurkeztu, txakur pintxuen lehiaketa izan zen, benetako txapelketa, Gipuzkoako txapelketa, Legazpin egingo da, irailaren 1ean, euskal arrazako txakurrekin, txakur gorrixekin.**

Gure ezjakitea handia izanik, txakur horien arteko desberdintasunen berri emateko eskatu diogu... **Pintxuetan denetik dago, bigunak eta gogorak direnak, baina orokorrean txiki-txikitatik argiak dira, artzainak ez du lan handirik egin behar hauek hezten, baina batzuetan ez dira gai ardiei aurre egiteko. Txakur gorrixak berriz lan gehiago eskatzen du, ordu gehiago eman behar dituzu hauek hezten baina emaitzak ere onak dira, nobleak eta langileak dira. Nik ondo ikusten dut Frantzian, Katalunian eta... txakur**

Honela dio haur kantu ezagunak, baina oraingo honetan alderantziz gertatzen da. **Artzai txakurren kontuetaz zerbait ikasi nahian, Jabier Zubiaurre artzainarekin hitz egiteko aukera izan dugu, gainera oso kezkatuta azaldu zaigu euskal arrazako artzai-txakurra dela eta.**

“Txakur gure txakurra da...”

Etxeko sukaldean gaude, bere kopak eta txapelak non gordetzen dituen galdetu diogu... **Sari mordoak ditut baina denak bazter batean daude, apale-tan ipini gabe, agian egun batean animatuko naiz eta txukun-txukun jarriko ditut.**

Gustura ari gara Jabierrekin baina orduak aurrera doaz. Etorri garen beza-la euri-ean uzten dugu baserria. Eskerrik asko Jabier eta Mari Karmen zuen harrera beroagatik. Hurrengoan ere etorriko gara.

pintxuak erabiltzea, baina guk geurea mantendu behar dugu, ez daukat dudarik.

Txakur asko dira? Gutxi?... **Gipuzkoan hamar txakur dira lehian ari-tzen direnak, Bizkaian indar handi-goia du txakur gorrixak, hogei-ta hiru dira lehiakideak. Bizkaian errespetatu egiten da kontu hau, Gipuzkoan dago arazoa.**

Euskal Herri-kanpo ere ateratzen dira... **Bai, Zamoran, Madril-en, Galizian, Katalunian... leku asko-tik deitzen gaituzte eta oso harrera ona izaten dugu denetan, baina esan behar dut Katalunian etxean bezala sentitzen garela.**

“Txino” eta “Txiki” zaunka ari dira. Aspaldiko bizi-lagunak dira Ibirin... **“Txiki” da zaharrena, orain beste birekin ari naiz lanean baina oraindik ez daude puntu-puntu-tuan. Txakurrak saltzeko eskeintzak ere jaso ditut baina ez ditut saldu nahi, beste txakurrekin “kruzatzeko” utzi izan ditut, “Txikik” kume mordoak ditu hor zehar, baina sekula ez dut xentimorik kobratu.**

Irailaren 8an Kalbaixon izandako euskal arrazako artzai txakurren lehiaketako emaitzak hauexek izan ziren:

1. Jabier Zubiaurre (Mutriku), “Txino” txakurrarekin.
2. Jose Mª Bereikua (Berriatua), “Lau” txakurrarekin.
3. Jabier Zubiaurre (Mutriku), “Txiki” txakurrarekin.
4. Jesus Mª Plazaola (Arrasate), “Argi” txakurrarekin.
5. Juan Jose Arrizabalaga (Elgoibar), “Riki” txakurrarekin.
6. Ramon Larrañaga (Azkoitia), “Xarpa” txakurrarekin.

Kalbaixoko kofra

Herri gehienetan izango da kirol elkarte, gastronomia elkarte edo antzeko talderen bat. Mutrikuarrok horretan ere ez gera atzean gelditzen eta denetarik dugu. Baina denen artean bada bat oso berezia: Kalbaixoko Kofradia. 11 kidek osatzen duten talde honetan baserritarrak eta arrantzaleak elkarlanean ikusteko aukera dugu, nahiz eta azken aldi honetan baserri jatorriko kideak nagusi izan.

Zehatz-mehatz esanda, Laranga, Ibiri eta Olaberrietako auzoetako ordezkariak daude Kofradian, eta ezin ahaztu mariñel bat ere badela tartean. Gaur egun "kofrade" batzuk ez dira Kalbaixo inguruko baserrietan bizi baina paraje eder honekin duten konpromisoa ez dute galdu. Bejondeiela!

Kalbaixoko Kofradiaren sorrera ez dago zehaztuta, baina aspaldiko kontua dela ziur gaude. Garai batean Maixa baserrian elkartzen ziren egin beharreko kontuak aztertzeko. Orduan ez zen gaur egungo historia-rik. Lagunak elkartu eta antolatu beharrekoa antolatu. Gaur Kofradiaren kontua askoz serioagoa da: Estatutu batzuk dituzte, ermitak eta tabernak ere bere eskriturak dituzte. Kalbaixoko Kofradia elkarte ofizial bat da bere lehendakari, idazkari... eta guzti. Azken aldian, Arnopen alkartzen dira, eta jenderik ez dagoenean, Kalbaixoko Tabernan. Jose Manuel Arruti buru dutela, taldekoek asko sakrifikatu behar izan dute gaur egun dugun Kalbaixo eukitzeko.

Kristo Kalbaixokoak debozio handia sortzen du inguruko biztanle eta itsas-gizonen artean. Gainera, gain-gainean dugu denak babesten balego bezala. Kofradiko lagunek betidanik izan dute garbi beraien hel-

diaren bihotzean

burua: Kalbarioko ermita eta ingurua aurrera atera. Baina askotan nahiz eta helburua argi izan, lan eta sakrifizio asko egin behar izaten da eta hori asko kostatzen da.

Kalbaixoko Kofradiak "kalbariotxoak" pasatu behar izan ditu eta gaur egun ere ez pentsa dena egin da dutenik. Kofradiaren lanik garrantzitsuena ermita goitik behera berritzea izan da, horrek dakarren gastuarekin. Taberna ere moldatu dute eta orain hortxe dago Mª Karmen "Mote" eta sendia lan bikaina egingen. 15 miloi gastatu behar izan dira gaur egun dugun ermita zoragarria eukitzeko. Teilatua berritu behar zutela eta, hasi ziren 3 miloiko gastuarekin. Ondoren, Jose Agustin Arrieta apaiz-ohiak animatuta, eliza kanpotik berritu zuten eta azkenik estalpea. Auzokoen babesa izan zuten "kofradeek" baina zorra beti zor. Azkenean, alde batetik 12 miloiko kreditua, eta bestetik, beste 3. Udalak milioi batekin lagundu zuen eta gotzaitegitik sosik ez. Oraindik bankuari obren zorrak ordaintzen ari dira. Hilero hilero kreditoa ordaintzen dute tabernako alokagailuarekin eta horrez gain, bazkide bakoitzak, 30 euro jartzen ditu bere poltsikotik, bigarren kreditoa ordaintzeko.

ERAIKUNTZAK

SAGARMIÑA, S.A.

ETXEGINTZA ETA BERRIKUNTZA

San Agustin kalea, 11 - Tel eta Fax 943 60 41 89
Posta kutxa: 71 - MUTRIKU (Gipuzkoa)

Hala ere, Kofradiakoak ez dira atzera begira geratzen eta lan da lan jarraitzen dute. Aurten elizako banku berriak prestatu dituzte. Arantzazuko Santutegitik ekarri eta ermitara moldatu dituzte, ordu mordo sartuta lan horretan.

Urtero-urtero jaiak antolatzen dituzte. Eguraldia izaten dute kontrario haundiena. Urte batean kontzertua antolatu zuten eta eguraldi txarrarekin toldoa apurtu zitzairen eta orduan ere gastu bat gehiago. Jaiak prestatzeko uztailearen hasieran elkartzen dira, Madalen aurrean eta Kalbaixo ondorenean balorazioa egiten dute.

Gainera, auzolana bultzatzen dute. Garai batean bezala, baserri batek besteari laguntzen zion bezala, Kalbaixoak datozenean, auzoko baserritarrek Kalbaixo gaina prestatzen laguntzen dute. Gizonezkoek bidea garbitu, taberna ipini eta bazterrak txukuntzen dituzte eta auzoko emakumeek eliza dotoretzen dute. Hauxe

bai auzolanaren adierazgarri fidela! Gogoratu beharra dago baita, udalak eta Kalbaixo Tabernakoek dirulaguntza ematen dutela, eta azken aldian udalak bide-garbiketan laguntzen duela.

Kalbarioko Kofradikoei ez zaie animoa urritu eta epe luzera badute proiektua esku artean: estalitako frontoia egitea. Taldea leialtasun eta adorearen eredu dugu.

Oharra: Norbaitek Kalbaixoko Kofradiako kide izan nahi badu, besoak zabalik hartuko dute elkartean. Erreportaje hau egiteko, ni halaxe hartu naute. Eskerrak Arrutitarrei eta Kofradikoei.

Agurtzane Urriolabeitia

FRAN EPELDE

Taxi Zerbitzua (24 ordu)

Etxekoa: 943 60 34 03

Mobila: 606 36 00 76

Olatz

- Orratz eskulanak
- Barruko erropak
- Galtzetinak, etab

San Agustin, 2

MUTRIKU

ATUNETA

Udako oporrekin batera, atuneta ere etorri zitzaigun. Baina lehendabizi, azalpen bat eman beharrean nago: hemen atuna deitzen dena, gazteleraz "bonito" esaten zaio eta gaztelerazko "atún"-i hegalabur.

Hala ere, famili honetako arrain ia guztiak era berdinean arrantza daitezke, aldatzen den bakarra erabilitako aparejoaren erresistentzia delarik. Teknika honi, "kazea" deitzen zaio eta amuzkiaren mugimendua ematean datza, honek igerian dagoen arrainaren mugimendua imita dezan.

Udan atuna Bizkaiko Golkoko kostara hurbiltzen da eta arrantzatzeko bi era daude: itsasora karnata bizia botaz, honela atunak itsas azalean saltoka dauden arrainak direla uste izaten du eta hau arrantzale profesionalek erabiltzen dute, edo kirol arrantzaleek egingo luketen bezala, hau da, koloretako karnata erabiliaz, honek arraina erakarriko duenarik.

Baina, edozein itsasontzi erabili al daiteke? Hasiera batean bai. Gertatzen da atuna ez dela itsas ertzero gehiegi hurbiltzen, sakonera handiko uretako arraina baita, eta, horren ondorioz, itsas zabalera sartu ahal izateko moduko itsasontziak behar izaten direla. Kantabrikoan beraz, itsas ertzetik nahiko gertu aurki ditzakegu, baina Mediterraneoan ez, 100 metroko sakonera lortu ahal izateko 20 milia baino gehiago itsasoratu behar baikara. Beraz, horretarako gai diren untxiak behar izango ditugu.

Normalean, gutxienez lau kaina-bera behar izaten dira. Bi albo batean eta beste bi popan. Baina kopurua aldatu egiten da untxiaren ezaugarri eta marinelen arabera. Atun multzo bat hurbiltzean, oso arrunta izaten da batek baino gehiagok pikatzea eta,

orduan, zuhurtasuna behar izaten da arrainak ihes ez egiteko, esan gabe baitoa igerilari trebea dela atuna eta ez duela erraz amore ematen.

Azkeneko urteotan ordea, atuneta aldatzen doa. Ez dakite zergatik izan daitekeen, eguraldi aldaketagatik, lehen bolantak eta orain sare pelagikoak erabiltzeagatik eta horren ondorioz atuna gastatzen joan delako, edota atuna bere ohiturak aldatu eta ibilaldia aldatu egin duelako. Baina arazoa da atuneta aldatu egin dela.

Gainera, orain dela gutxi arrantzale euskaldun batzuk atxilotu zituzten Frantziako uretan. Itsasertzetik sei eta hamabi milia bitartea arrantza daiteke eta Frantsesek itsasertzetik gertuago zeudela dioten bitartean, euskaldunek ezetz diote. Aipagarria da baina, konbenioa sinatzeko data hurbiltzen dagoen baikoitzean, Frantziarrek lupaz begiratzen dutela guztia eta sekula baino atxiloketa gehiago egiten dituztela.

Eduarne Burgaña

komikixa

gotzon santander

Duela ia 1000 urteko historia Astigarribian

Azken bi urteetan, bezala, aurtengoan ere gure artean zarete...

Bai, egitasmoak halaxe aurreikusten zuen: Hiru urtetan zehar indusketa lanak egitea Astigarribiako elizaren barruan eta kanpoaldean. Hirugarren hau, beraz, azkena izango da.

Aurtengoan zeozer interesgarriak aurkitu duzue?

Indusketetan aurkitzen den guztia da interesgarria. Aurtengoan, adibidez, garai berriko ume jaioberri baten hezurak aurkitu ditugu eta XV-XIX. gizaldietako txanponak, beste gauza batzuen artean.

Horiekin eta aurreko urteetakoekin, material ugaria eta ederra daukagu Astigarribiaren historia luzearen inguruan interpretazioak egiteko, orduko bizilagunek zituzten ohituretan sakontzeko: zelako elikadura zuten, nolako gizarte banaketa zegoen, ze ohitura funerario zuten... Batekin eta

Kalaputxiren zortzigarren alean Astigarribiaraino joan ginen, hain hurbil hain urrun dagoen historia handiko eta altxor aberatseko auzoraino. Abuztuan itzuli egin gara hara, han jardun baitute, hirugarren urtez, Aranzadi zientza elkarteko kideak indusketa lanetan. Heldu bezain azkar, Aranzadiko Arkeologia historikoko saileko Jesus Manuel Perez lasartearrak eta Amagoia Pia Aranguren pasaiarrak, historian lizentziatuak, hartu gaituzte eta beraiekin egon gara hizketan.

besterekin, ia 1000 urteko historia egin genezake, eta hori ez datxantxetako kontua, toki gutxitan egin ahal baita horrelakorik.

Eta gero, zer?

Esan daiteke lan gozoena hiru urte hauetakoa dela, gauzak bilatu... aurkitu... Baina lanik gogorrena ondorendator. Laborategiko lanak beste hiru urtez iraungo du eta aurkitutako gauza eta hezur guztiak aztertu eta katalogatu egin beharko dira, baita dena idatziz jaso ere.

Epe hori burututa, gauzak ondo joanda, Aranzadik Astigarribian egindako aurkikuntzen eta horien azalpenen berri emango duen erakusketa Mutrikun bertan jartzea gauza ona litzateke. Herriarrei herrian bertan duten ondarea erakutsi egin behar zaie eta hain paraje eder hura bisitatzera joateko animatu, merezi du eta.

Indusketetan lanean dihardutenetako batek "Etorri! Hemen zeozer dago!" egin du oihu eta momentu egozia izan da hori Jose Luis eta Amagoia beste bat arte agurtzeko, akaso hiru edo lau urte barru egin daitekeen erakusketa egunera arte.

Mutrikuk harri txiki bat ipinko du aurki gure Euskal Herriko historiaren azterketan, izan ere ia mila urteko historia eraikitzen lagunduko duten aztarnak ezin izan baitira toki askotan aurkitu. Auskalo zer den gure herriko beste parajeetan izkutatzen dena. Arno mendikateko kobazuloetan arakatzten hasiz gero ere izango litzateke zeozer...

ARRIETA
AUTOZERBITZUA
— eroski —

Jose M.ª Altzibar Etorbidea
Tel. 943 60 31 01
20830 MUTRIKU (Gipuzkoa)

BERISTAIN

DENDA LURRINDEGIA ESTANKOA

943 60 35 44

Irailak 30

San Jeronimo!!!

Earrak jaiak, bai korixen

Espero degu ordurako euri jasak geratuko direla; horrela ez bada ere, lasai, ohituak gaude eta. Hortik dator, bai, ondarrutarrak jarritako izena: "San Jeronimo txisati"

Poliki-poliki, baina geratu gabe bagabiltza jaiak antolatzen, izan ere laster helduko dira. Oraingo honetan ostiraletik hasiko dira (irailak 27) sekulako Rock

Kontzertua!! **KOKEIN, ILEON eta KAOTIKO**, ze iruditzen?

Zapatuko ekinaldia ere gaez izango dugu oraingo honetan eta, tokatzen den bezala, erromeria MUXUTRUK taldearekin. Tartean, urtero bezala, San Jeronimoko gazteok Play Back-a eskaintzen saiatuko gara; saiatu esaten dugu, ze

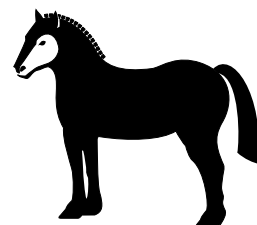
urtetik urtera gero eta zailago eta astunago egiten zaigu jendeak hain gogoko duen Play Back show-a egitea. Erraza dirudien arren, denok elkartzea ere nahiko zaila egiten baitzaigu, lana eta abarrak direla medio.

Gauerdian eta Muxutruk bukatu ondoren **Herri Kirolak**. Esan behar dugu parte har-

tzea libre izango dela, hau da, hortxe izango dezue aukera bakoitzaren indar eta trebetasunak erakusteko.

Goizaldean txokolatea ere izango da, nola ez, beti ere "ingrediente" berezi- bereziekin: "Top secret" eta berakatz zopa ere egongo da aukeran, hau ere espezial-espeziala.

Zapatuaren atzetik domeka eta, noski, mezarekin hasiko gara goizeko 11:00etan. Jarraian Herri Kirolak: **Mugertza anaiak aizkoran, Izeta eta Aimar Iri-goien harriarekin**, erakustaldi ederra!!! Pintxo eta tragotxo bat hartuaz gustu askora ikusteko.

Halako baten hemen ba **San Jeronimo Eguna**, astelehena 30. Goizean meza 11:00etan. Segidan Herri Kirolak auzokoen artean, lehia gogorra benetan! Beti ere animuak eta eupadak eskertzen direla gogoratzen dizuegu. Horra ba gonbidapena! Arratsaldean Gorixo bere abereekin, haur eta hain haur ez direnentzat **TORERO** lanak egiteko eta haur jolasetan parte hartzeko, noski, opari asko egongo dira eta!

Eta gauean erromeria **URGABE** taldearekin; seguru nahi-ko ur edukiko dugula, baina ez dio axolarik, hori ere San Jeronimoko jaien barne dago eta. San Jeronimo urik gabe, ze izango da ba?

Esan beharrik ez gonbidatuta zaudetela denok gure auzoko jaietara. Ondo pasatzea seguru dago, euskal giro jatorrean, ze, euskaldun jator asko aurkitzen baitira bertan; ez ala?

USAINA BAI, ANTZIK EZ!!!

ARNOPE
INPRIMATEGIA

Jose Mª Aitzibar, 6 - II. Blokea - Telefonoa 943 603194
Fax (943) 603194 - 56 - 20830 MUTRIKU (Gipuzkoa)

kardala
taberna

Erdiko Kale
20830 MUTRIKU
Gipuzkoa
Tlf: 943 60 3842

Eta opor r

Oporrak heltzeaz dauden, ohizko galdera izaten da noa zijuaz oporretan? Ia denok egin eta erantzun behar izaten dugun galdera. Erantzunak ere nahiko ohizkoak izaten dira eta mendi aldea, hondartza aldea, edo herrialde bat bisitatzea ez den erantzun bat jasotzen dugunean harriztu bezala egiten gara. Guk bestelako erantzun horiek jaso nahi izan ditugu eta hemen agertu oporrak bestelako tokietan eta eginkizunetan eman daitezkeela ikustearren.

Nekane Ituarte, Vietnamen

Unibertsitateko lagun batek aldizkari batean irakurritakoa kontatutakoa piztu zitzaion hara joateko ideia. Elizondo, Itziar, Lasarte eta Irungo lagunekin agentzia batean hegaldia erosi eta han joan ziren bizikletaren gainean Vietnam ezagutzeko asmoz.

Paludismoa, sukar tifoidak, hepatitis A zein B eta tetanosen aurkako txer-toak hartzea komeni izan arren, bat ere hartu gabe joan ziren eta onik bueltatu.

Bilbo-London-Hong Kong-Hanoi ibilbidea egiten 17 ordu eman zuten abioian eta egun oso bat galdtu. Hara heldutakoan, abioitik jeitsi eta hango beroa eta usainak! Berehala baztertu behar izan zuten bizikletara eta, haien orde, motozikletak hartu zituzten.

Deigarrien urretik urterako kontrasteak egin zitzaizkien. Hanoi (2,5 milioi biztanle) eta Saigon (7 milioi) hiri handietako masifikazioaren ondoren, ordubetik eskasera, arrozal eta oihanak batere jenderik gabe. Harrigarria, adibidez, Saigonekoa: 7 milioi biztanle eta 5 milioi motozikleta!

Elefante gainean ibili, Vietcomen base militarrik bisitatu, ur gainean dagoen herrian zehar ibili, erretzerban bizi den herti minorizatu batean bi egun eman eta gure hizkuntzaren berri eman... gauza asko izan dira egindakoak.

Benetan paraje ikusgarria eta bisitatzea merezi duena... baina ez bizikletan ibiltzeko.

Miren "Ametza", Zestean

Udan ez, udaberrian hartu zituen Miren "Ametzak" oporrak. Lasai egon nahi zuela eta Zestoako bainuetxera joatea erabaki zuen. Lehendik ere ezagutzen zuen eta bazekien oraingoan ere gustura egongo zela. Pentsa zein ondo egon zen, aste betetako joan eta hamabost egun egin zituela!

Hango bizimoduaren berri eman digunean, inbidia piska bat ere sentitu dugu, goizean jeiki eta masajea... ur txorrotadak... sauna... edo nahi duzuna. Ondoren primeran gosaldia eta norberak nahi duena egiteko aukera dago, herrira joan... ingurukoetara... pasatzera...

Eguerdian bapo bazkaldu eta ondoren siesita... pase-

oa...gorputzak eskatzen dizuna. Arratsaldean pizina epelean bainua... mahai jokua... irakurri... Afari goxo baten ondoren... inguruko lorategian pasotxo bat ematea ez da aukera txarra.

Asteazken zehar jendea ibili arren lasai ibil zaitezke, asteburuetan bertiz, jendearen joan-etorria etengabea da. Euskaldunak ezazik valentziarrak... madrildarrak... katalandarrak... aurki ditzakezu Zestean.

Garestia ala merkea? Ematen duen zerbitzuaren kalitateagatik ez. Zaila garestia iruditu Mireni. Hurrengoan ere, ahal badu, joango dela esan digu. Probatzeko tentaziorik ez?

etan non?

Hostaizka Arrieta, Alemanian

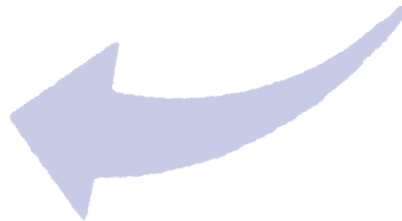
Institutuko ingeles andereñoak proposamena bota zuten eskolan eta Hostaizka berehala baietz, bera joango zela Alemaniako auzolanderietara. Etxera heldu eta amari "Ama, abuztuan Alemaniara nijnia" esan zionean, ama aho bete hortz geratu zen. Pentsatu eta egin.

Bilbo-Paris-Frankfurt bidaia egin ostean, Steinbach herri txikiaraino heldu zen japoniar, eslovakiar, errusiar, frantziar, italiar eta alemaniarrekin batera, denak denak eslovakiar eta alemaniar monitore biren esanetara.

Hogeit egunetan zehar herri txiki hartako inguruetan jardun zuten lanean parketxoak ezer ezetik sortzen, erreka inguruetan pintxaketa lanak egiten eta herriko kiroldegian ingururak garbitzen. Goizeko zortzietan jeiki eta gosaldi ondoren, bederatzietatik ordu biak arte egiten zuten lan, 35 gradutan eta moskitxoak gainetik ezin kenduta. Arratsaldean, berriz, atsedena hartzea zegoen eta ia egunero lo kuluksa ederra egiten zuten. Gabaz parrandatxoan auzolanderigiko kideen artean.

Alemaniarako egonaldiaren gazi-gozoak azken egunetan sentitu zituela dio Hostaizkak, izan ere barrerak batzuetan etxera itzultzeko gogoa pizten zitzaion eta bestetan bertan segitzeko gogoa. Gainera, hiru asteetan zehar ia familiarako izandako jende ezezaguna beharbada bizitza osoan berriz ikusiko ez zituela pentsatzeak sortuta. Hala ere, han ezagututako pare bat lagun Euskar Herria etortzekoak dira eta horiekin behintzat elkartzeko asmoz dabil.

Hogeit egunetan bizi izandako esperientzia han gazte jendeak bizi beharrekoa iruditzen zaio Hostaizkari eta gazte denak animatzen ditu bizitzan behin sikieran horrelako batean parte hartzera. Datorren urtean horrelakoren batera joatea pentsatuz gero, badakizue norengana jo.

Xabier Uranga "Maixa", Ameriketara

Ez da lehenengo urtea Xabier Uranga "Maixa" Ameriketarako bidea hartzen duela; udako oporrak iritsi bezain laster badu proiektuaren bat buruan. Aurten Nuevo Mexicon izan da. Begirale gisa joaten da Xabier. Agentzia baten bidez egiten dute tratua eta 14-18 urteko gazteekin abiatzen da mundu zabalerara. Aurten, bizkaitarrak izan omen dira gehienak.

Bidaiaaren helburua, ingelesez praktikatzeko gain kultura eta bizimodu desberdinen berri izatea. Lan astetan zehar taldea banatzen dira, ikasle batzuk Coloradon, besteak Albuquerquean... Bera eta beste 7 lagun Albuquerqueko familia desberdinetan bizi izan dira, bera irakasle baten etxean. Xabierren esanetan hura beste mundu bat da. Mexikarrak, hispanoak, indioak... denetik aurkitu ditu. Denek dakite ingeleza baina espainolez ere mintzatzen dira. Leku batetik bestera joateko kotxea beharrezkoa da, distantziak oso handiak direlako. Garraio publikoa oso urria da.

Jendea ez da ateratzen hemen bezala, han etxetik eskolara edo lanera eta ondoren etxera. Janaria ondo egindakoa da, baina hori bai, oso pikantea. Mexikoko eragina

naharia da. Lekua oso lehorta izan arren polita dela esan dugu, berdegune zabalak, filmeetan azaltzen diren lehorguneak... Ameriketako altuena da eta "La tierra del encanto" deitzen diote.

Aipatu bezala, arraza desberdinetako jendeak osatzen du Nuevo Mexiko, hispanoak, mexikarrak, indioak eta amerikarrak. Amerikarrak izatearen harrotasuna omen dute. Indioak berriz (siouxak, navajoak...) erresebatan bizi omen dira eta badago erreseba hauek ezagutzeko aukerarik.

Eguraldiari dagokionez, egunero eguraldi berria egiten duela esan dugu Xabier, monzoien garaia denez, arratsaldean beti ekaizta eta euri zaparradaren bat botatzen du baina handik gutxira eguzkia da nagusi zerruan. Bertakoek bizimodua indusitriatik ateratzen dute, ba omen dauka petrolio putzuak ere.

Oro har, oso esperientzia ona izan dela esan dugu Xabier. Berrit joango litzatekeen galdetu diogunean, garestia ez balitz gustura itzuliko litzatekeela esan dugu. Beraz, ibidira pisat pasa baduzun, badakizun zer egin.

eskaintza berriak ikastetxeetan

EAEn 0-3 urte bitarteko haurrei tipologia eta baldintza anitzeko zentroetan eskaintzen zaie hezkuntza arreta: udalaren haur-eskola, haurtzaindegia pribatuak, irabazi asmorik gabeko erakundeen mende haurtzaindegia... udalerri ezberdinetan egiten diren eskaintzak eta eskaerak oso ezberdinak dira.

Egoera honetan Hezkuntza Sailak ezinbestekoa ikusi zuen iaz 0-3 urte bitarteko haurrei eskaintzen zaien hezkuntza-arreta arautzea, kalitatea ziurtatzeko eta familiei laguntzeko famili-bizitza eta lan-bizitzaren arteko bateragarritasuna lortzen. Seme-alabak dituzten Familiei Laguntzeko Erakunde arteko Planean zehazten denaren arabera, familiek premia berriak dituzte, bai familien egitura anitzak direla ta, bai emakumeak lan-merkatuan gero eta partehartze haundiagoa duelako, eta bai haurrei eskaini beharreko arretari dagokionez familia osatzen duten kideen arteko lan-banaketa orekatuagoa delako. Hau honela, Mutrikuan ere zerbitzu hau martxan jartzeko, herriko bi ikastetxetan, hau da, San Migel Ikastetxean eta Goizeko Izarra Ikastola, eman dituzte urratsak eta ikasturte honetatik aurrera eskainiko dute zerbitzu berria.

San Migel Ikastetxea

Lehendik ere eskaintzen zuten 2 urteko haurrentzako zerbitzua, baina berrikuntza moduan, 0-2 urteko irakas eskaintza daukate aurtengorako. Hezkuntza Sailak dekretua ateratzearekin batera, biharko egunarekin pentsatuta, Delegaritzara baimen-eskaera egin eta baietza jaso zuten. Baimena lortuta, herriratu egin zuten eskaintza matrikulazio epea zabalduz.

Eskolako langileek eta guraso elkarteak plangintza aurrera ateratzeko laguntasun haundia emanda, Haurtzaindegia planifikazioa, hasi eta amaitu, ikastetxean bertan egin dute eta helburuak, orokorrean, ez dira asistentzialak bakarrik izango, hezitzaileak ere bai. Ikaslearen gaitasun guztiak: motrizak (gorputza, prentzioa...), hizkuntzakakoak, ezaguerarekin zerikusia dutenak eta sozializazioarekin izango dira landuko diren esparruak. Helburu nagusia umeak nortasun eta autonomia pertsonala lortzen joatea da. Hizkuntza aldetik, harremanak euskaraz izango direnez, hizkuntza horretan trebatuko dira haurrak.

Umeen garapenaren segimendu pertsonalizatua ere egingo da. Horretarako 2 urteko gelako irakaslea eta 2 haurtzaindegiko teknikari izango dira lanean. Bazkari-askariak Oiniaz izeneko enpresak zerbitutuko dizkie, pediatriarekin kontsultatu eta egokitutakoak.

Ordutegia zabala da, goizeko 8:00etan hasi eta arratsaldeko 6:30ak arte, gurasoen beharren arabera moldatua. Kostuari dagokionez: goiz eta arratsalde 100 euro eta egun erdia 50 euro hileko.

Goizeko Izarra Ikastola

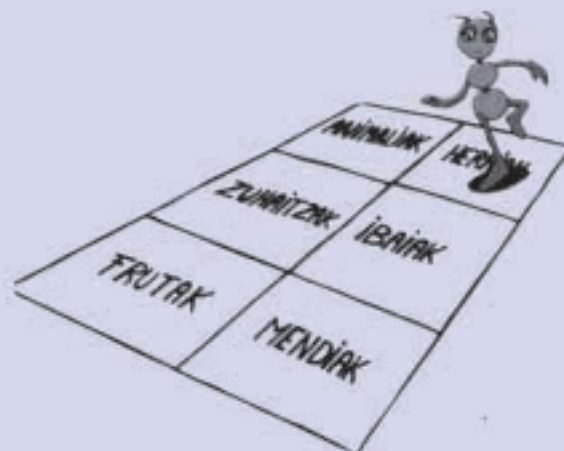
Jada badira sei urte irakas eskain-

tza 2 urtetik aurrera zabaldu zutela eta sendotua daukate 2 urteko gela. Hezkuntza Sailak 01-02 ikasturtean ateratako dekretuaren ildotik, haurtzaindegia proiektua lantzeari ekin zioten. Ondoren, Udalari aurkeztu eta Hezkuntza Sailaren oniritzia jasota, elkarlanean proiektua bultzatzeko konpromisoa hartu zuten. Hasiera batetan zerbitzua ikastolako eraikinean eskainiko bada ere, azken asmoa haurtzaindegia herriko beste eraikin batetan kokatzekoa da, haurtzaindegia municipala eratuz.

Haurtzaindegia helburu nagusia kalitatezko heziketa, hezitzailea eta arreta-laguntzako zerbitzua eskaintzea da. Era honetan, familiarekin batera haurraren garapen integrala bultzatu, haurraren ongizate psikofisikoa eta haurraren gaitasun guztien garapenean (afektibitate mailakoak, sentimen-mugimen gaitasunak, ezagutza mailakoak, sozializazio gaitasunak) laguntasun hurbila eskainiko da.

Haurtzaindegian, hezitzailearen bitartekaritzarekin eguneroko bizitza ikaskuntzagai bihurtzen da, haurren nortasuna eraikiz, komunikazioa eta autonomia landuz, ziurtasun fisikoa, afektiboa eta ikerketarako giro atsegina eskainiz. Euskal kultura eta euskaraz hazi, hezi eta bizitzea dute helburu (euskara izango da bidea eta oinarri komunikaziorako, sozializaziorako eta elkartrukerako); pluralismoa eta hezkidetzatza bultzatuko da harremanetan.

Etengabeko ebaluazioarekin umearen garapenaren jarraipena egingo da, gurasoei lotura zuzena mantenduz. Ordutegiari dagokionez, goizeko 08:00etatik arratsaldeko 18:00etara finkatua badute ere, gurasoen beharrak kontutan hartuz, aukera zabala eskaintzen da. Kostua: egun osorako 100euro eta egun erdirako 50euro hileroko.

TXINGOKA: frutak-frutak kanpora!

Txingoka aritzea dirudienez aspaldiko ohitura da. Erromako foroan honelako jolasean aritzeko marrazki bat aurkitu dute eta badirudi erromatarren garaian Europa guztian zehar jolas hau zabaldu zela, erromatar galtzadak oso aproposak baitziren honelako jokoak egiteko. Hasiera batean sinesmenekin eta magiarekin zerikusia zuen eta hortik dator zerua, lurra eta, batzuetan, itsasoa adierazteko laukitxoak marraztearen ohitura.

Gaur egun oso jolas ezaguna eta erabilia izaten jarraitzen du. Jolasteko erak antzekoak izaten dira baina marraztutako irudiak aldatzen dira toki batetik bestera. Hilabete honetako "Jolasaren Txokoa" jolasteko modu ezezagun bati buruz hitz egingo dugu: Frutak-Frutak kanpora!

GARAPENA

Jolas hau txingoka jolasteko modu berezi bat da. Lurrean lauki zuzen handi bat margotu behar da eta sei zatitan banatuko dugu, hau da, sei laukitxo izango ditugu. Laukitxo bakoitzean sei gauza ezberdinen izena idatzi behar dira: frutak, zuhaitzak, animaliak, herriak, ibaiak, mendiak, koloreak...

Txingoka laukitxo guztietatik pasa beharko dugu idatzitako gauzen izenak esanez. Adibidez: lehengo laukitxoan FRUTAK idatzi badugu, lehenengo jokalaria laukitxo honen gainean jarriko da hanka baten gainean eta esango du: "Frutak, frutak, kanpora". Eta jarraian laukitxotik kanpora aterako da.

Ondoren sei laukitxoak jarraian txingoka pasa beharko ditu fruten izenak esanez. Adibidez:

1. laukitxoan: frutak, frutak
2. laukitxoan: laranja, laranja
3. laukitxoan: sagarra, sagarra
4. laukitxoan: gerezi, gerezi
5. laukitxoan: marrubi, marrubi
6. laukitxoan: udare, udare, kanpora

Izen guztiak jarraian esaten baditu, ez da onartzen pentsatzen gertatzea, eta marrarik ez badu zapaltzen, hurrengo gauzen multzoari ekingo dio. Oraingo honetan, suposatuz bigarren laukitxoan ZUHAIZAK idatzi dugula, honela egin beharko du: 1. laukitxoan: frutak, frutak ; 2. laukitxoan: zuhaitzak, zuhaitzak, kanpora.

Ondoren laukitxo guztiak pasa beharko ditu, baina oraingo honetan zuhaitzen izenak esaten:

1. laukitxoan: pagoa, pagoa
2. laukitxoan: zuhaitzak, zuhaitzak
3. laukitxoan: pinua, pinua
4. laukitxoan: haritza, haritza
5. laukitxoan: izeia, izeia
6. laukitxoan: gorosti, gorosti, kanpora

Berdina errepikatu beharko da laukitxo guztiak egin arte.

Zorion agurrak

DANEL

ZORIONAK 2 urte
bete dituzulako,
Ma Cruz, Maida,
Oier eta Mirenen
partez, eta muxu
haundi-haundi-
haundi bat!

**JOSE ANTONIO
"OLABARRO"**

Urtiak betetziakin
batea lanai lagatzia
ez dek eozelako
gauzia, hi!
Lagunakin eta
bezero txintxuakin
ospatuko al dek!

IZARRA

Zuretzat,
itsaso
ahantzitik
zatozen izar
distiratsuaren
tzat,
zorionak,

ARANTZAZU ETA IDOIA

Zorionak Arantzazu eta Idoia urrian
6xan eta 7xan urtiak betetzen
ditzuzuelako. Desiatzen noi zuekin
bazkai eder bat eitxeko eta gero
nahi dezuen. Aupa neskak! Lagun
bat.

NEREA

Gurasuak,
Mutrikuko
familixak eta
lagunak zorionak
opa dizugu eta
egun ederra
pasatzia irailaren
28xan, 12 urte
haundi betetzian.

**FELIPE
MENDIZABAL**

Zorionak zure
familixa osuan
partez, abuztuan
22xan utriak bete
zenduzelako eta
egun hori ondo
pasau ziñulako. Segi
holaxe urte askotan.

JEXUX
"TALAIXERO"

80 urte betetzian,
familixaren eta
Longiren partez,
hartzazu zorionik
haundixenak eta
segi holaxe urte
askuan.

MARIANA

Zeure urtebetetzian,
irailaren 7xan, ondo
pasauko zendula
espero deu ta
kasualidadez hala ez
bada izan hartuko
deu astixa
zelebratzeko! *Beti*
gazte ekipokua zeu
izanda, zela ez ba
zoriondu? nesken
ekipuan partez
ZORIONAK!

LEIRE

Abuztuaren 17xan
2 urtetxo bete
dituzunez, pozik
zoriondu nahi
zaitzugu
Berramonak,
Amonak eta etxe
beste danok.
Txintxua izan
Lasarte aldi.

KREXEN

Irailaren 8xan zure urtebetetzia izan zenez, Galbaixotan aukera aparta dezu puru ederra erretzeko eta guk zure kontura tragotxo bat hartuko degu. Zorionak, xarra!

MERTXE

Irailaren 27xan geuk
beste urte beteko
ditzuzunez,
astebururen batean
zure zain eongo gea
farratxo bat eitzeko,
baina etorri eh!
Mutrikuko zure
lagunen partez
matxo bat.

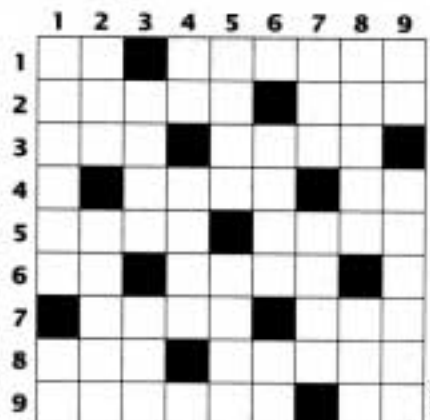

ANDER

Zorionak Ander,
abuztuaren 28xan 4
urte egin dezulako.
Ea Lourdesen partez
zeozer heltzen
zaizun... Muxu handi
bat!

olgatzen

Hitz gurutzatuak

EZKER ESKUIN

1. Musika nota. Auzkitzenko ahalegirak egiz. 2. Iparraldean, esan. Biskaiar, ghegi. 3. Gu. Ezan. 4. Uranioa. Bakonizari bi. Galioa. 5. Nago. Baracki nota. 6. Karpo. Ukapena. Rintgen. 7. Lapardiko herria. Bas eta Ari. 8. Iñfin. Iorra. Isoka. 9. Hiskuati zaharra. Har ezan!

GOITIK BEHERA

1. Aðskildu mínna. Konsonanta *emphaticus*. 2. Sattara. Ennakinn zahara. 3. Brakin nota. Argi. hitz elakketan. 4. Baddintetan. Toles. Bai. 5. Gipsutokko hira. Biblioko peronista. 6. Konsonantica. Hegasti nota. Jaiko agnosta. 7. Edo. Lanaba nota. 8. Burako jaraki. Norekin atizika. 9. Onamako adari. Hegasti nota.

erantzuna

Hitz gurnatzauak
Exker eskum:
1. La Beldun, 2. Arizpe, 3. Gora, 4. U. Bina,
Ga. 5. Naber, 6. Al. Urtas, 7. Sara, 8. K.A. 9. Loe,
10. 9. Laitia, Nol

Goitik beheira:
1. Laguna, 2. Aze, 3. Zobe, 4. Ba. Izur, 5.
Iruu, Kain, 6. L. Kato, 7. Ate, 8. Tanga, Kih,
9. U. Arriano

1956ko Galbaixo jaixetan izandako Euskal Jaixan

Tente: Santi Basurko eta Ramonita Txurruka.

Erdixan: Raul Blanco, Jose Antonio Basurko, Mª Tere Urreizti, Rosario Rementeria eta Amaia Rementeria.

Jarritxa: Mª Isabel Otaño, (?), Mª Carmen Ulazia, Manolita Alberdi, Itziar Basterretxea, Luis Mª Burgaña eta Iñaki Burgaña.

Zaku karrerria

San Piñastegi egunian, zaku karrerarako prest, Begoña Arrasate, Arantxa Ituarte, Izaskun Egurbide eta Marije Agirrebengoa.

(Begoña Arrasatek utzitxako argazkixa)

IÑIGOBELLEN
konde 3 - ifnoa: 943603701

argazki lanak
emetoki digitala
diseinu grafikoak
fotokopiak zurbeltzean/koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

SANTA LUCIA
ASEGURROAK

NTRA. SRA. DE BEGOÑA
EHORZKETA

ERDIKO KALE z/g Tel. 946351352-657729071

IRAILAK 6tik 16ra:

ERAKUSKETA " Luz Azul 2002 " Zabel Kultur Etxean, Bartzelonako Colectivo Artek antolatuta.

IRAILAK 13, baixakua

Gaueko 22:00etan **DANBORRADA**, Anaiarte Biltokiak antolatuta.

Gaueko 23:00etan **ROCK KONTZERTUA**: KEN 7, SEN eta KHRONOS (mutrikuarrak) taldeekin. Mutrikuko Rock Kolektiboak antolatuta.

IRAILAK 14tik 16ra

KALBAIXO JAIK (ikus programa)

IRAILAK 27, baixakua

Gaueko 22:00etatik aurrera **ROCK KONTZERTUA**: KOKEIN, ILEON eta KAOTIKO taldeekin San Jeronimo auzoan.

IRAILAK 28, zapatua

Gaueko 22:00etatik aurrera ERROMERIA San Jeronimo auzoan, MUXUTRUK taldearekin. PLAY BACKa eta HERRI KIROLAK ere izango dira.

Goizaldean TXOKOLATEA eta BAUTZI ZOPA banatuko da.

IRAILAK 29, domeka

Goizeko 11:00etan MEZA San Jeronimon. Ondoren HERRI KIROLAK: Mugertza anaiak aizkoran, Izeta eta Aimar Irigoien harriarekin.

IRAILAK 30, astelehena

SAN JERONIMO EGUNA

Goizeko 11:00etan MEZA San Jeronimon. Ondoren HERRI KIROLAK

Arratsaldean Gorixoko zezen, pottoka...

Gauean 22:00etatik aurrera URGABE taldearekin ERROMERIA.

Urriak 13, domeka

Mendi irteera, Burumendi Mendi Taldeak antolatuta. Belate-TXARUTA-ZUATXIPIA-Saldias (Burdin Kurutz)

Mutrikuko Elkarte guztiok hementxe duzue txokoa antolatzen duzuen edozein ekitaldi iragartzeko. Jarri harremanetan KALAPUTXIrekin.

Behoko Plazan, 5
Tel.: 943 604 229
20830 Mutriku (Gipuzkoa)

Estetika eta Terapia Institutua

1- Aurpegi eta gorputzeko tratamenduak

2- Masajea:

- Estetikoa
- Terapeutikoa

3- Drenaje linfatikoa

4- Depilazioak:

- Beroa
- Hotza
- Elektrikoa

5- Pedikura - Manikura

6- Betiletako permanente eta tintea

7- Makillajeak

8- Hidromasajea

9- Solariuna

10- Kontsulta medikoa

Euskara "txinoa" bada

Si el Euskera te suena a chino,

UDAL EUSKALTEGIAK...

...y el euskera te sonará bien.
...eta euskara zeurea egingo duzu.

2002-2003 IKASTURTEKO EUSKARA IKASTAROAK

- Euskalduntze maila guztiak.
- Alfabetatzea.
- EGA
- Hizkuntz Eskakizunak
 - Iraupena: - Iraila-ekaina
 - Erritmoak: - Bi ordu egunean
 - Ordu eta erdi egunean

- Ikastaro bereziak
 - Gurasoak
 - Erakunde finantzarioak
 - Enpresak
 - EGA ikastaroa larunbatetan
 - Mintzapraktika ikastaroak.

16 urtetik gorakoentzat
Beka Sistema. Galde ezazu!!!

Matrikulaldia: irailaren 2tik 27ra

Bulego ordutegia:
9:30-12:30 / 15:30-19:30

DEBABA UDAL EUSKALTEGIEN MANKOMUNITATEA

Txarrika Tenienteen etorbidea,5
MUTRIKU
Tel: 943.60.30.94
e-mail: eusk.mutrika@udal.gipuzkoa.net

Ifar-kalea, 12
DEBA
Tel: 943.19.22.36
e-mail: euskaltegi@deba.net

mutrikuko tabernariak

FRONTOI TABERNA
BADI BODEGOIA
GALDONA

TXOKO ● AHORBA

LORETXU ● ESPARBELA ● TIRA-BIRA ● ATILATXO ● ARANZUBI ● ZUBIARAM
KAI JATETXEA ● BATZOKI ● BARE-BARE ● AMETZA ● SAN JUAN JATETXEA
JARRI-TOKI JATETXEA ● BAR PUERTO TABERNA ● KOFRADI ZAHAR ● ZUBIXA

KARDALA
MIJOA JATETXEA
ZELAIETA JATETXEA
KALBAIXO JATETXEA
GOITIKBEHERA

TOXU

FABRIKA ETA ERAKUSKETA

- Sukaldeak
- Armaixuak
- Egongelak
- Logelak
- Bainuak
- Opariak

ordaindu

12
hilabetetan

interesik gabe

AKILAPE S.A.L.

Mijoa Industrialdea z/g • Telf. 943 604334 • Fax. 943 604076 • 20830 MUTRIKU